

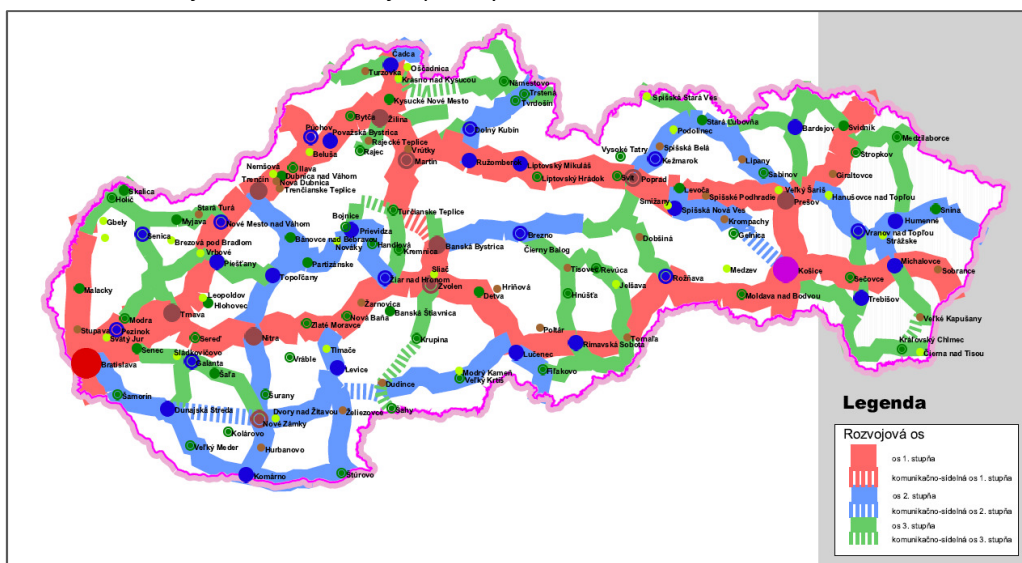
Východiská pre strategický rámec rozvoja mesta Nové Zámky

Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KÚRS) predstavuje celoštátnu územnoplánovaciu dokumentáciu, ktorá vyjadruje hlavné ciele územnoplánovacej politiky štátu, priestorový rozvoj Slovenskej republiky v celoštátnych a medzinárodných súvislostiach.

Hlavnými cieľmi v KÚRS, sú tie, ktoré z pohľadu nástrojov územnoplánovacej politiky môžu čo najlepšie prispieť k rozvoju hospodárskej a sociálnej oblasti spoločnosti v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rozvoja. Predpokladá to vytváranie takých sídelných a priestorových podmienok rozvoja spoločnosti, ktoré budú podporovať rozvoj a využitie existujúcich regionálnych špecifik ako aj viesť k znižovaniu existujúcich rozdielov medzi jednotlivými regionálnymi celkami.

Jedným zo základných predpokladov naplnenia cieľov v otázkach tvorby sídelných systémov, je vytvárať fungujúce sieťové (**polycentrické**) štruktúry. Znamená to prechod od utilitárnych a do seba uzavretých sídelných jednotiek, predovšetkým jednotlivých obcí a miest, k vzájomne prepojeným sídelným štruktúram. Vytváranie sídelných sietí môže zabezpečiť optimalizáciu sídelnej delby práce, čím sa bude zvyšovať funkčná komplexnosť a teda aj vyššia ponuka služieb pre podnikateľské subjekty a obyvateľstvo. Tvorbu sieťových štruktúr je potrebné podporovať ako na nadmiestnej, tak na nadregionálnej úrovni s možnosťou ich prepojenia na medzinárodné sídelné siete.

Obrázok 1: Rozvojové osi Slovenskej republiky

Zdroj: KÚRS 2011

Princípy pomenované v dokumente „Koncepcia územného rozvoja Slovenska“ sa premietli aj do územného plánu VÚC Nitrianskeho kraja, ktorý kladie akcent na podporu aglomeračného rozvoja osídlenia predovšetkým v zázemí sídelných centier Nitra, Nové Zámky, Komárno a Zlaté Moravce.

Rozvoj mesta Nové Zámky je do značnej miery determinovaný rozvojom cestnej infraštruktúry, ktorý výrazne zaostáva. Na rozvoj cestnej infraštruktúry mesto Nové Zámky nemá kompetencie a preto predstavuje výrazné externé ohrozenie, ktoré je potrebné prekonať rozvojom vnútorných silných stránok mesta a využitím externých príležitostí, ktoré budú dostupné.

Strategický rámec rozvoja mesta Nové Zámky na roky 2014-2020

VÍZIA:	Mesto Nové Zámky má ambíciu stať sa do roku 2020 nadregionálnym centrom v Nitrianskom kraji, ktoré leží na križovatke medzinárodných komunikácií a bude predstavovať vstupnú bránu do Podunajského regiónu.																										
Globálne ciele	Hospodárska oblasť: 1. Obnova hospodárskej základne mesta						Sociálna oblasť: 2. Udržanie stabilnej populácie mesta				Environmentálna oblasť: 3. Rozvoj zelenej infraštruktúry a ekologického využívania zdrojov																
Špecifické ciele	1.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry			1.2 Podpora lokálnych producentov	1.3 Rozvoj cestovného ruchu	2.1 Rozvoj sociálnych služieb		2.2 Rozvoj vzdelanostnej infraštruktúry	2.3. Rozvoj lokálnej identity obyvateľov		3.1. Rozvoj technickej infraštruktúry		3.2 Revitalizácia zelených plôch														
Opatrenia	1.1.A Rozvoj kombinovanej dopravy		1.1.B Rozvoj infraštruktúry verejnej dopravy		1.1.C Rozvoj parkovacej politiky	1.1.D Rozvoj cyklodopravy v meste	1.1.E Rekonštrukcia chodníkov a verejných priestranstiev		1.2.A Revitalizácia priemyselných areálov a budovanie nových lokalít		1.2.B Podpora spolupráce subjektov a tvorby inovácií		1.3.A Zvýšenie atraktivity mesta Nové Zámky ako destinácie	1.3.B Územná spolupráca s okolitými sídlami	2.1.A Rozvoj sociálnych inovácií a komunitnej sociálnej starostlivosti		2.1.B Rozvoj sociálneho bývania	2.2.A Zvýšenie kapacít materských škôl		2.2.B Skvalitnenie podmienok pre vzdelávanie	2.3.A Rekonštrukcia kultúrnej infraštruktúry a podpora kultúrno-spoločenských podujatí		2.3.B Rekonštrukcia infraštruktúry pre šport a voľnočasové aktivity	3.1.A Rozvoj odpadového hospodárstva	3.1.B Zníženie energetickej náročnosti verejných budov a služieb	3.2.A Dendrologická obnova parkov a lesoparkov v meste	3.2.B Tvorba zelenej infraštruktúry v meste

Strategická vízia rozvoja mesta Nové Zámky zohľadňuje jeho pozíciu v celoštátnych strategických dokumentoch a zároveň vnútorné špecifiká mesta. Mesto Nové Zámky ležia na križovatke celoštátnych a nadnárodných dopravných koridoroch, pričom najvyšší potenciál je spojený so železničnou traťou v smere Bratislava- Štúrovo, ktorá je zároveň súčasťou Paneurópskeho multimodálneho dopravného koridoru IV. Pre zabezpečenie štatútu Nových Zámok ako nadregionálneho centra bude potrebné identifikovať a rozvíjať nadregionálne funkcie mesta v oblasti dopravy, vzdelávania, technologických inovácií, zdravotníctva či kultúrneho a spoločenského vyžitia.

Strategický rámec nemá ambíciu definovať konkrétne projektové zámery, ktoré mesto bude realizovať, ale vytýčiť oblasti, na ktoré by sa malo koncentrovať rozvojové úsilie. K jednotlivým opatreniam majú možnosť obyvatelia mesta Nové Zámky navrhovať konkrétne projektové zámery.

VÍZIA: „Mesto Nové Zámky má ambíciu sa do roku 2020 stať nadregionálnym centrom v Nitrianskom kraji, ktoré leží na križovatke medzinárodných ciest a bude predstavovať vstupnú bránu do Podunajského regiónu.“

1. HOSPODÁRSKA OBLASŤ:

Mesto Nové Zámky je charakteristické dlhodobým úpadkom hospodárskej základne a znižovaním možností na zamestnanie priamo v meste. Príčinou úpadku hospodárskej základne mesta bol transformačný ekonomický proces a nízka schopnosť subjektov prispôbiť sa novým podmienkam. Obyvatelia v súčasnosti využívajú možnosť denne dochádzať do okolitých blízkych sídiel, kde majú šancu sa zamestnať. Tento jav sa však prejavuje negatívne na sektore služieb a obchodu v Nových Zámkoch, pretože časť obyvateľstva realizuje nákupy a využíva služby priamo v mieste zamestnania. Výsledná negatívna špirála ďalej limituje možnosti zamestnania v meste.

Ako najdôležitejšiu strategickú prioritu (**globálny cieľ**) pre rozvoj mesta považujeme **obnovu hospodárskej základne**, pretože práve tento pozitívny impulz bude mať synergický pozitívny efekt na všetky ostatné problémové oblasti v meste. Pre dosiahnutie globálneho cieľa obnovy hospodárskej základne boli vytýčené **3 špecifické ciele**, ktoré predstavujú 3 oblasti, na ktoré by malo mesto Nové Zámky koncentrovať úsilie a prostriedky.

1.1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry:

Rozvoj podnikateľských aktivít limituje prístup k cestám vyššieho hierarchického rádu. Tento problém má riešiť výstavba rýchlostnej cesty R7, ktorá bude spájať Nové Zámky s hlavným mestom SR, Bratislavou a smerom na východ, cez Juhoslovenskú kotlinu s Košicami. Vybudovanie tejto komunikácie je v kompetencii Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) a začiatok výstavby úseku R7 v okolí mesta Nové Zámky je plánovaná na rok 2020. V dobe platnosti strategického dokumentu PHSR mesta Nové Zámky a zároveň pri vytyčovaní stratégie nemôžeme počítať s pozitívnym prejavom tejto príležitosti.

Mesto Nové Zámky leží na križovatke dvoch ciest I. triedy, pričom jedna spája región Podunajska s hlavným mestom v smere západ-východ, druhá spája v smere sever-juh mestá Žilina- Prievidza- Nitra- Komárno s Maďarskom. Tranzitná doprava prechádza priamo intravilánom mesta, pričom sa v špičke tvoria kolóny a obyvatelia v blízkosti ciest sú ovplyvnení vyššou environmentálnou záťažou. Problém s tranzitnou dopravou v meste by mal byť riešený realizáciou prekládky cesty I. triedy I/64, pre ktorý je v územnoplánovacej dokumentácii mesta (ÚPD) vytýčený koridor na okraj intravilánu.

V ÚPD mesta je plánované aj prepojenie mestského okruhu. Jeho juhovýchodná časť vedie po existujúcich cestných komunikáciách, konkrétne v smere od východu po Dvorskej ceste, cez most cez rieku Nitra ďalej po Komárňanskej a Nábřežnej ulici, cez Ulicu Svetozára Hurbana Vajanského a Gúgsky priechod na Gúgsku ulicu smerom na západ von z mesta. Západná časť mestského okruhu v súčasnosti predstavuje cesta II. triedy II/563, ktorá prechádza cez Nitriansku cestu a Gúgsku ulicu. Plánované dobudovanie západnej časti okruhu má za účel presunúť tranzitnú dopravu ďalej od centra mesta a viesť by mal od križovatky s kruhovým objazdom pri Tesco v juhozápadnom smere po križovatku ulíc Slovenská a Cintorínska, pričom tento úsek je nutné vybudovať. Ďalej by mal zo západnej strany viesť popri areáli Nemocnice s poliklinikou po existujúcich uliciach Cintorínska a Andovská. Plánované je aj prepojenie ulíc Andovská a Gúgska predĺžením a dobudovaním ulice Holubičia, čím sa uzavrie mestský okruh.

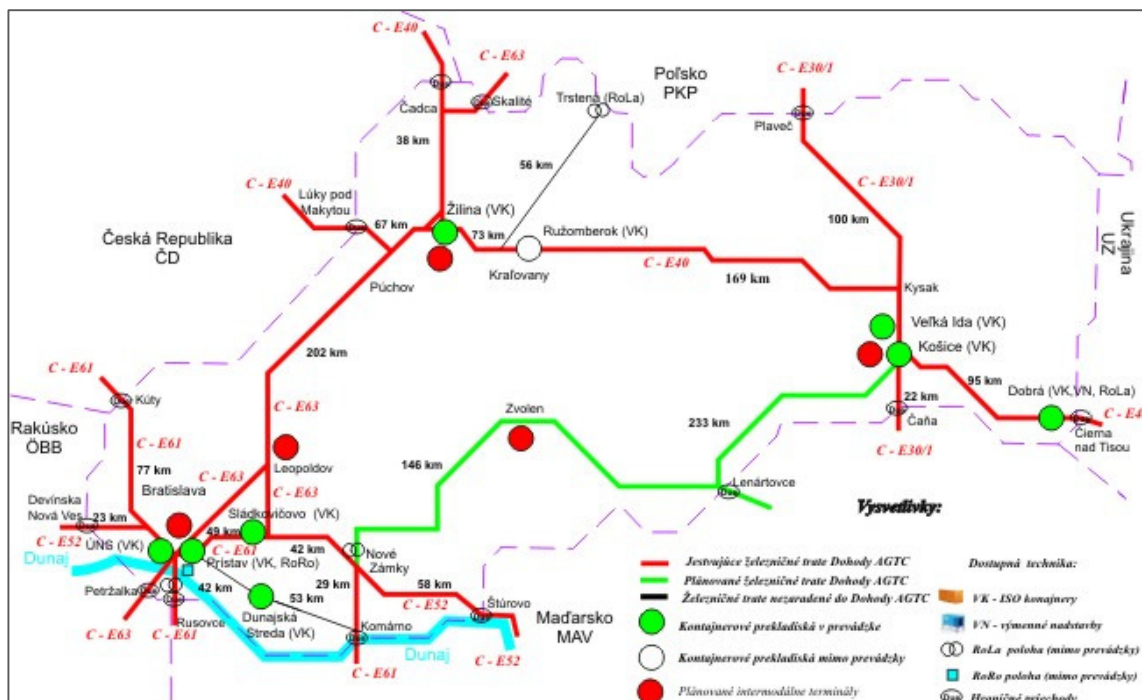
Kvalitné cestné spojenie, najmä v smere na Nitru, vytvorí pozitívny efekt pre rozvoj podnikateľského prostredia v meste Nové Zámky. V krajskom meste Nitra sú vytvorené podmienky pre veľkých investorov, ktoré predstavujú významnú príležitosť. Mesto Nové Zámky môže len ťažko konkurovať Nitre pri získavaní veľkých zahraničných investícií, napriek tomu ale predstavuje ideálnu lokalitu pre menšie subdodávateľské subjekty. V rámci ÚPD je vytýčený rezervovaný koridor úseku cesty, vedenej v novej trase s charakterom rýchlostnej komunikácie a s mimoúrovňovými napojeniami ostatných komunikácií v kategórii R22,5/100(120) Nitra – Nové Zámky– Komárno. Trasa je navrhovaná v úseku Nitra – Komjatice po západnej strane I/64 v dl. 12,3 km, v úseku Komjatice – Nové Zámky s využitím existujúcej trasy, s východným obchvatom Nových Zámok v dĺžke 8,6 km a ďalším vedením trasy východne od existujúcej cesty I/64 v dĺžke 19,9 km s východným obchvatom Komárna, s vybudovaním nového hraničného priechodu do Maďarska a následným napojením na medzinárodnú trasu E75–E60.

Budovanie a rozvoj cestnej siete je v kompetencii Slovenskej správy ciest v zastúpení štátu (cesty I. triedy) a Regionálnej správy a údržby ciest Nitra a.s. v zastúpení VÚC (cesty II. a III. triedy). V kompetencii mesta Nové Zámky je rozvoj miestnych komunikácií IV. triedy, ktoré nie sú ani obmedzene prístupné premávke motorovými vozidlami (cestičky, chodníky, cyklotrasy a pod.)

1.1.A Rozvoj kombinovanej dopravy

Opatrenie zamerané na rozvoj kombinovanej dopravy zohľadňuje silnú stránku mesta Nové Zámky, a to konkrétne jeho polohu na križovatke nadnárodných, celoštátnych a regionálnych železničných tratiach. V územnoplánovacej dokumentácii je vytýčený priestor pre vybudovanie nákladného kontajnerového terminálu. Táto infraštruktúra by sa mala nachádzať na okraji intravilánu mesta, na línii trate ŽSR 130, ktorý z východnej strany hraničí s existujúcim priemyselným areálom a zabezpečí prekládku nákladu s využitím cestnej a železničnej dopravy. Realizácia takejto infraštruktúry posilní pozíciu mesta Nové Zámky ako dopravného uzla a logistického centra.

V súčasnosti sa takáto infraštruktúra nachádza v Bratislave, Dunajskej strede a Sládkovičove, pričom terminál v Nových Zámkoch by mohol byť využívaný najmä subjektmi sídlacimi v okolí Nitry ako aj v južnej časti stredného Slovenska.

Zdroj: <http://www.intermodal.sk>

1.1.B Rozvoj infraštruktúry verejnej dopravy

Mesto Nové Zámky by ako nadregionálne centrum malo venovať úsilie budovaniu infraštruktúry verejnej dopravy. Pre trať ŽSR 130 je v budúcnosti plánovaná rekonštrukcia za cieľom zvýšenia prevádzkovej rýchlosti na 160 km/h. Tento projekt je v kompetencii ŽSR, pričom v rámci realizácie môžeme predpokladať aj rekonštrukciu železničnej stanice.

V nadväznosti na dostupnosť a prepojenie verejnej dopravy by malo mesto pristúpiť k vybudovaniu novej autobusovej stanice v blízkosti železničnej stanice tak, ako je plánované v územnom pláne mesta. Koncentrácia cestujúcich v jednom bode mesta uľahčí prestup medzi jednotlivými druhmi dopravy a zároveň podporí štatút mesta ako vstupného bodu do celého regiónu.

Na nadregionálnu dopravu by mali byť napojené linky prímestskej dopravy, obsluhujúce širšie územie a prepájajúce mestské sídla v blízkom okolí (Šurany, Hurbanovo) s cieľom zabezpečiť polycentrický rozvoj územia.

1.1.C Rozvoj parkovacej politiky

V územnoplánovacej dokumentácii mesta Nové Zámky je plánovaná výstavba parkovacích domov v lokalitách bývalých bášť mestského opevnenia. Parkovacia infraštruktúra by mala spĺňať funkciu zachytných parkovísk a koncentrovať statickú dopravu ktorá sa v súčasnosti realizuje formou pozdĺžneho parkovania v uliciach centra mesta. Výstavba parkovacích domov je pomerne nákladná investícia s dlhodobou návratnosťou a spojená by mala byť so zvýšením návštevnosti Nových Zámok a zvýšením dopytu po parkovacích miestach.

Rozvoj parkovacích plôch je plánovaný aj vo väzbe na budovanie novej autobusovej stanice v blízkosti železničnej stanice, kde budú spĺňať funkciu zberných parkovísk pre cestujúcich prestupujúcich na verejnú dopravu.

Riešenie problému nedostatočných kapacít parkovania na sídliskách by mal byť riešený zmenou parkovacej politiky na rezidenčné parkovanie a odstránenie nežiaduceho stavu zaberania parkovacích plôch značením.

1.1.D Rozvoj cyklodopravy v meste

Dopyt po dopravnej obsluhu verejnou hromadnou dopravou v rámci mesta môže do značnej miery znížiť rozvoj cyklistickej infraštruktúry. Mesto Nové Zámky je stredne veľké mesto s nížinatým reliéfom priaznivým pre cyklodopravu. Budovanie cyklotrás spájajúcich obytné lokality s územím s občianskou vybavenosťou a priemyselnými lokalitami zabezpečia pohodlnú a bezpečnú dopravu obyvateľov v rámci mesta. Okrem budovania cyklochodníkov je pre zabezpečenie rozvoja cyklodopravy dôležité zabezpečenia aj doplnkovej infraštruktúry, ako sú požičovne a úschovne bicyklov v strategických lokalitách.

Pre rozvoj cykloturizmu bude potrebné prepojenie cyklotrasy vedúcej pozdĺž hrádze rieky Nitra s Vážskou cyklomagistrálou na západe a Ponitrianskou cyklomagistrálou na severozápade.

1.1.E Rekonštrukcia chodníkov a verejných priestranstiev

Rekonštrukcia chodníkov a verejných priestranstiev, ako komunikácií IV. triedy, je v kompetencii mesta Nové Zámky. Pri rekonštrukcii pešej infraštruktúry bude potrebné prihliadať na požiadavky miestnych obyvateľov a na zabezpečenie bezbariérovosti. Opatrenie zamerané na rekonštrukciu chodníkov a verejných priestranstiev má priamu väzbu na opatrenie v environmentálnej oblasti, konkrétne budovanie zelenej infraštruktúry, čo znamená zakomponovanie prvkov zelene pri rekonštrukcii verejných priestranstiev chodníkov.

1.2. Podpora lokálnych producentov

Mesto Nové Zámky malo dlhoročnú tradíciu v ľahkom priemysle (elektrotechnickom a potravinárskom), na ktorú môže nadviazať aj v budúcnosti. Pri definovaní opatrení je potrebné vziať do úvahy, či sa majú kde rozvíjať priemyselné aktivity a čo bude hlavná báza priemyselnej výroby mesta.

1.2.A Revitalizácia priemyselných areálov a budovanie nových lokalít

Nové Zámky majú na svojom území vytvorené 2 priemyselné lokality. Prvá sa nachádza na severe mesta, za železničným priecestím, pričom jej rozvoj limituje dopravná dostupnosť, pretože prejazd pod železnicou je pre kamióny nízky. Druhá priemyselná lokalita sa nachádza na juhu mesta, na ľavom brehu rieky Nitra. Táto lokalita bola poznamenaná úpadkom veľkých podnikov, akým bol napr. Elektrosvit. V súčasnosti sa v lokalite nachádza množstvo budov a pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve súkromných subjektov, napriek tomu ale nie sú využívané a chátrajú. Mesto má priestor na preskúmanie majetkovo-právnych vzťahov a hľadanie možností revitalizácie tejto priemyselnej lokality.

Novými funkčnými plochami mimo zastavaného územia mesta je územie novo navrhovanej priemyselnej plochy južne od Nesvadskej cesty a vznik novej vodnej plochy v oblasti Veľká Ragoňa na juhu katastra mesta Nové Zámky, v dotyku s katastrom obce Bajč. Táto plocha (plocha č. 3002) vznikne v dôsledku ťažby štrku a po rekultivácii by mala plniť úlohu genofondovej plochy v rámci vtáčieho územia Dolné Považie.

Nový priemyselný areál pod Nesvadskou cestou (plocha č. 3003) sa rozkladá na ploche cca 44 ha. Plocha patrí do majetku mesta. Záujmom mesta je vytvoriť územnotechnické podmienky pre rozvoj nových pracovných príležitostí rozvojom vhodných výrobných aktivít. Pre dopravnú obsluhu novo navrhovaného priemyselného areálu medzi Nesvadskou cestou a poľnohospodárskymi objektmi Janov dvor je navrhovaná nová komunikácia v trase súčasnej poľnej cesty ako účelová obslužná cesta.

1.2.B Podpora spolupráce subjektov a tvorby inovácií

Rozvoj hospodárskej základne mesta môže byť zabezpečený výhradne v spolupráci s lokálnymi podnikateľskými subjektmi. V nadväznosti na tradíciu mesta v elektropriemysle by bolo možné vytvoriť v meste technologický a inovačný inkubátor, ktorý by združoval subjekty činné vo výskume a vývoji nových technologických riešení.

Sieťovanie a spolupráca subjektov v rôznych ekonomických odvetviach bude kľúčom k úspechu a mechanizmom zavádzania inovácií a zvyšovaní pridanej hodnoty výrobkom. Ďalšou z možností spolupráce je vytvorenie regionálneho značenia produktov a spoločnej propagácie na veľtrhoch a výstavách.

Podpora malých lokálnych poľnohospodárskych producentov a subjektov potravinárskeho priemyslu môže byť zabezpečená rekonštrukciou mestského trhoviska či pravidelným organizovaním výročných a tematických trhov.

1.3. Rozvoj cestovného ruchu

V súčasnosti mesto Nové Zámky nie je intenzívne navštevované turistami. Dôvodom je prevažne rovinný a poľnohospodársky charakter územia ako aj skutočnosť, že sa v meste zachovalo veľmi málo historických objektov a pamiatok. Napriek tomu, že podmienky pre cestovný ruch sú v súčasnosti v meste vnímané ako slabá stránka, vplyvajú na ňu prevažne pozitívne externé faktory. Aj keď v súčasnosti nie je cestovný ruch podstatným ekonomickým odvetvím v meste, pri správnom manažmente a realizovaní vzájomne nadväzujúcich krokoch je možné tento stav zvrátiť.

1.3.A Zvýšenie atraktivity mesta Nové Zámky ako destinácie

Mesto Nové Zámky je dopravným uzlom, ktorý má potenciál byť prvým kontaktným miestom a vstupnou bránou do celého Podunajského regiónu.

Mesto nemá potenciál ani ambíciu aby sa stalo destináciou cestovného ruchu, v ktorom by návštevníci strávili dlhšie obdobie. Koncentrácia úsilia by mala byť zameraná na prímestskú rekreáciu, rozvoj športových a kultúrnych aktivít a rekonštrukciu centrálnej časti mesta. Zároveň by bolo možné pristúpiť k vybudovaniu atrakcie cestovného ruchu s nadregionálnym dosahom, ktorá by vychádzala z vnútorných charakteristík mesta. Ako príklad môžeme uviesť svetelné inštalácie vo väzbe na tradíciu v elektropriemysle (festival svetla, svetelné inštalácie a pod.) alebo rozvoj galérie E. Zmetáka, ktorá obsahuje jedinú zbierku umenia 19. a 20. storočia, ktorá bola darovaná štátu.

1.3.B Územná spolupráca s okolitými sídlami

Pomerne nízku turistickú atraktivitu mesta Nové Zámky je možné prekonať prostredníctvom realizácie spoločných projektov s okolitými sídlami a súkromnými subjektmi. Ako príklad môžeme uviesť spoločné projekty zamerané na podporu vodnej turistiky a splavnenia rieky Nitra malými plavidlami, rozvoj cyklotrás s napojením na širší región a atraktivity ktoré sa v ňom nachádzajú (napr. planetárium v Hurbanove). Vysoký potenciál pre rozvoj cestovného ruchu majú sídla v ktorých sa nachádzajú kúpele (Podhájska, Patince a pod.). Mesto Nové Zámky by mohlo vystupovať ako prirodzené kultúrne a spoločenské centrum a dotvárať ponuku atraktivít pre návštevníkov o ďalšie funkcie. Pre budovanie klastra cestovného ruchu je dôležitá najmä spoločná sieť služieb a propagácia na veľtrhoch.

2. SOCIÁLNA OBLASŤ

Obnova hospodárskej základne bude mať v strednodobom a dlhodobom horizonte pozitívny vplyv na počet a štruktúru obyvateľov v meste Nové Zámky. V súčasnosti však sledujeme v meste kontinuálny celkový úbytok obyvateľstva, zaznamenaný od roku 1997 (43 492 obyv.) po súčasnosť (rok 2014, 39 080 obyv.) a zároveň starnutie obyvateľstva. Tento stav, ako už bolo spomenuté, je dôsledkom nízkej ponuky práce priamo v meste a odchodom produktívnej zložky obyvateľstva. Zároveň sa ako dôsledok nedostatočnej ponuky zamestnania v meste tvorí skupina obyvateľov bez zamestnania a ohrozených sociálnou exklúziou.

Pre **udržanie stabilnej populácie mesta**, čo je globálny cieľ vytýčený v sociálnej oblasti, boli definované 3 špecifické ciele:

2.1 Rozvoj sociálnych služieb

V prípade rozvoja hospodárskej základne a zvýšenia možností zamestnania, sa zníži počet obyvateľov ohrozených sociálnou exklúziou. Zároveň sa vytvorí predpoklad, aby z mesta neodchádzali mladí obyvatelia, ktorí môžu zabezpečiť starostlivosť o svojich starších rodinných príslušníkov. Napriek tomu sa však tento pozitívny efekt z rozvoja hospodárstva mesta môže prejavíť až po určitej dobe. Na preklopenie slabej stránky vývoja populácie a kvality a kapacít sociálnych služieb v meste v krátkodobom a strednodobom horizonte bude potrebné venovať pozornosť rozvoju a zavádzaniu sociálnych inovácií a opatrení zameraných na obyvateľov mesta odkázaných na pomoc.

2.1.A Rozvoj sociálnych inovácií a komunitnej sociálnej starostlivosti

Mesto v súčasnosti disponuje aktuálnym Komunitným plánom sociálnych služieb na roky 2014 - 2020. Ako prioritné oblasti rozvoja sociálnych služieb boli definované:

1. Sociálne služby zamerané na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.
2. Sociálne služby zamerané na podporu rodiny s deťmi
3. Sociálne služby zamerané na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb

V novom programovom období bude zo zdrojov EÚ podporovaný prechod z inštitucionálnej na komunitnú sociálnu starostlivosť. V rámci opatrenia bude možné navrhovať aktivity jednak pre budovanie infraštruktúry ako sú denné centrá, stacionáre, bezpečný domov pre matky s deťmi a pod. a zároveň aj mäkké aktivity, akými sú sociálne poradenstvo či terénna sociálna práca. Návrhy projektových zámerov by mali vychádzať zo spomínaného Komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.

2.1.B Rozvoj sociálneho bývania

V meste sa javí ako nedostatočné zabezpečenie sociálneho bývania, resp. možnosti nájomného bývania, ktoré by zabezpečovalo mesto Nové Zámky. Pre zvrátenie negatívneho demografického trendu úbytku a starnutia obyvateľstva by bolo potrebné zlepšiť dostupnosť bývania sociálne znevýhodneným obyvateľom, ako aj novým obyvateľom. Migračný prírastok sa zvýši po obnove hospodárskej základne mesta a zvýšenia možností zamestnania. Z dôvodu dlhodobej realizácie výstavby nájomných domov je potrebné s touto skutočnosťou rátať vopred.

2.2 Rozvoj vzdelanostnej infraštruktúry

Vzdelanostná infraštruktúra v meste Nové Zámky bola identifikovaná ako silná stránka. V meste je vybudovaná sieť materských, základných, stredných a vysokých škôl. V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta sú iba materské a základné školy.

2.2.A Zvýšenie kapacít materských škôl

Materské školy v meste v súčasnosti kapacitne nevyhovujú a je potrebné ich rozšírenie. Demografická vlna je cyklický jav a tlak na kapacity v materských školách je preto dočasne väčší. Racionálnym riešením tejto situácie by mohlo byť vytvorenie elokovaných tried materských škôl v budovách základných škôl, ak to kapacity budovy dovoľujú. Skupina detí, ktorá v súčasnosti vytvára tlak na materské školy bude v blízkej budúcnosti vytvárať tlak na kapacitu základných škôl, pričom tieto elokované triedy materských škôl môžu byť opäť transformované na učebné triedy ZŠ.

2.2.B Skvalitnenie podmienok pre vzdelávanie

Prevažná väčšina základných škôl v meste je rekonštruovaná, avšak pre potreby kvalitného vyučovania budú potrebné investície do vybavenia špecializovaných tried a učebných pomôcok v školách. Zároveň pre previazanosť ponuky vzdelávania a potrieb praxe by mala byť rozvíjaná služba odborného a kariérneho poradenstva.

2.3. Rozvoj lokálnej identity obyvateľov

Identita mesta Nové Zámky prešla rôznymi fázami vývoja. Vo všeobecnosti môžeme tvrdiť že počas industriálneho rozvoja mesta v minulom storočí sa výrazne zväčšila jeho populácia, čo bol dôsledok prisťahovania veľké počtu obyvateľov z iných oblastí Slovenska. Tento jav mal dopad na narušenie kontinuálneho vývoja lokálnej identity, ktorý badať doteraz. Dopad na lokálnu identitu má aj skutočnosť, že v mestu Nové Zámky chýba výrazný *genius loci*, od ktorého by sa táto identita mohla odvíjať.

2.3.A Rekonštrukcia kultúrnej infraštruktúry a podpora kultúrno-spoločenských podujatí

Mesto Nové Zámky má potenciál sa stať nadregionálnym centrom regiónom, pričom jednou z nadregionálnych funkcií mesta by malo byť kultúrne vyžitie obyvateľov mesta a zázemia. V rámci opatrenia je možné definovať projektové zámery smerujúce k rekonštrukcii a budovaniu kultúrnych stánkov ako sú divadlo, dom kultúry, galéria, múzeum či amfiteáter. Okrem stavu budov je potrebné rozvíjať aj miestne umelecké súbory a individuálnych umelcov.

2.3.B Rekonštrukcia infraštruktúry pre šport a voľnočasové aktivity

Infraštruktúry pre športové vyžitie a podujatia je koncentrované vo východnej časti intravilánu. Okrem tejto infraštruktúry je v rámci opatrenia možné definovať projektové zámery pre rozvoj voľnočasových a športových aktivít na sídliskách a lokálnych parkoch. Podpora mesta by mohla byť smerovaná aj k realizácii športových podujatí akými sú mestské behy, organizované nočné bicyklovanie či korčuľovanie po meste a pod.

3. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

V rámci environmentálnej oblasti bol vytýčený globálny cieľ: **Rozvoj zelenej infraštruktúry a prírodných zdrojov.** Environmentálna oblasť je vnímaná prevažne ako oblasť, ktorá si vyžaduje investície a jej benefity sú prevažne v zlepšení kvality života obyvateľov a nie v generovaní ziskov. Pre naplnenie vytýčeného globálneho cieľa boli vytýčené 2 špecifické ciele, pričom realizácia časti z nich nesie potenciál pre úsporu nákladov mesta a dokonca aj podporu podnikateľského prostredia a aj ďalších ziskov.

3.1 Rozvoj technickej infraštruktúry

Technická infraštruktúra bola socio-ekonomickými partnermi hodnotená ako silná stránka mesta, na ktorú zároveň pôsobia externé pozitívne faktory, teda príležitosti na ďalší rozvoj. Iniciatíva Európskej komisie, ktorá je na území SR transformovaná do priorít jednotlivých operačných programov na roky 2014-2020 bude podporovať rozvoj nízko uhlíkového hospodárstva a zhodnocovanie odpadov.

3.1.A Rozvoj odpadového hospodárstva

Cieľom Európskej komisie je do roku 2030 dosiahnuť hodnotu 50 % z celkového odpadu, ktorý sa bude vracáť do výrobného procesu, resp. bude energeticky zhodnotený. Odpady budú teda podstatnou surovinou, pričom bude dôležité pripraviť analýzu, aký druh odpadu a na aký účel môže byť použitý. V prípade vybudovania spaľovne odpadu mesto môže získať ďalší zdroj príjmov.

3.1.B Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

Opatrenie je zamerané na rekonštrukciu budov a technickej infraštruktúry mesta, za cieľom zníženia nákladov na prevádzku a údržbu. V rámci opatrenia je možné definovať zámery ako zatepľovanie verejných budov, rekonštrukcia verejného osvetlenia alebo výmena vozového parku.

3.2 Revitalizácia zelených plôch

Zelené plochy v meste Nové Zámky predstavujú dôležitý urbanistický prvok, prinášajúci rôzne benefity⁰: takéto lokality sú vhodné pre rekreáciu a športové vyžitie obyvateľov a znižujú dopady klimatických zmien a teplôt v meste v letnom období. Celková dendrologická obnova parkov a lesoparkov zvýši ich atraktivitu, ako aj atraktivitu celého mesta.

3.2.A Dendrologická obnova parkov a lesoparkov v meste

Opatrenie je zamerané na revitalizáciu výsadby v existujúcich parkoch a lesoparkoch na území mesta Nové Zámky. Úvodnou aktivitou v rámci opatrenia by malo byť vytvorenie koncepčného dokumentu „Generelu zelene mesta“ s identifikáciou všetkých zelených plôch v meste a ich stavu, prístupenie k odstráneniu náletových drevín a postupnému koncepčnému rozvoju parkov s pridanou biologickou a dendrologickou hodnotou.

3.2.B Tvorba zelenej infraštruktúry v meste

Na území mesta sa nachádzajú plochy zelene, ktoré v súčasnosti nemajú využitie pre miestnych obyvateľov. Jednou z nich je záplavové územie na juhu mesta v okolí rieky Nitra, v ktorého časti sa nachádza záhradkárska kolónia. Realizáciou malého vodného diela v lokalite Zúgov sa zníži ohrozenie záplav, pričom toto územie pri rieke Nitra bude vhodné na účely prímestskej rekreácie. Toto územie je zároveň bezprostredne spojené s lesoparkom Berek, pričom by mohli tvoriť organický celok. Ďalším územím je park pri nemocnici, ktorý nie je prístupný verejnosti.

Ďalšími aktivitami spadajúcimi pod opatrenie je budovanie zelenej infraštruktúry priamo v intraviláne mesta. Ako príklad môžeme uviesť vertikálne záhrady, zelené strechy či výsadba uličných alejí. Na území mesta sa nachádza aj bývalý mlynský náhon, ktorý má v súčasnosti charakter mŕtveho ramena.